

ლიტერატურული გაცეტი

№35 1-14 ოქტომბერი 2010

ბამონის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

პაატა შამუგია

ზურაბ სამადაშვილი
როცა სიფათი
გვერდითაა

II-III, X-XI

მარიამ ნიკლაური
ერთხელ

IV-V

ლაშა იმედაშვილი
პეტრაკეს ოცნება

VI-VII

რეზო ჭეიშვილი:

„მწერალი აღარ არის „თანამდებობა“

XIII

ერთხელ

*
 ეძღვნება იმათ,
 ვინც ერთხელ მაინც
 შემაყვარა თავი ამ ქვეყნად
 და ჩემ ლურჯ ცაზე
 დღის თეთრ მთვარედ
 მოსჩანან მზეშიც.

*
 რამდენი სიტყვა დაიხარჯა, რამდენი განცდა,
 მაგრამ ერთხელაც მიხვდები, რომ
 ხელახლა ამოსათქმელი
 მთელი სამყარო.

*
 ადამიანო,
 ამოლაგდი შენი თავიდან!
 ღმერთს უხარხარ,
 წამისტოლა მარადისობავ,
 დიდი ფიქრით აძრული
 და იმედიანი,
 რო არ ისვენებ.
 ჩია კაცის სამრეკლოც რეკავს,
 საკუთარ თავში ჩავარდნილი კუტიპურივით,
 დაჯექ, დაჯექო.
 ყურს ნუ დაუგდებ.
 ფიქრი გაშალე,
 გაშალე და
 დაედინე ირგვლივ სამყაროს,
 ამოლაგდი, ამოლაგდი,
 უნდა ეკმარო გაღმა-გამოღმას,
 გამზეურდი,
 განიავი და
 მოედე მარადისობას.
 ამაოება ერთხელაც იტყვის:
 კერკეტი, ფუი!

*
 გაყურსული ვარ.
 ცეცხლისპირს არა,
 ცისპირს ვზივარ.
 არც უარყოფა იყო ადვილი.
 მაგრამ რწმენასთან რა სათქმელია?!
 ვარდკაჭაჭებიც ცისპირს სხედან,
 ლურჯად ღვივიან განთიადებს.
 და ადვილად გვაჯერებენ
 იდილიური დილის დადგომას.
 ერთხელაც არ გავივლებთ გულში —
 ამოდინ მიწიდან თუ
 თავუკულმა ეკიდებიან
 ჩვენთვის ცის ჯვრებზე?

*
 კეთილსახსოვრად გიძღვნეს ერთხელ
 დილა და ახლა
 მზამზარეულზე იპატიუებ
 ამვლელ-ჩამომვლელს.
 რალატომ გიკვირს,
 რომ არაფერი იცვლება ქვეყნად?

*
 ყანა,
 ნიაზე მზეკაბანს რომ შლის,
 ვეებერთელა პეპელაა —
 მინის გულზე დაფრენილი ოცნების წამი,
 სამოთხიდან გამოპარული,
 მე რომ ოდესღაც
 ხელისგულზე მეტეოდა,
 შენამდე კი
 ერთხელაც ვერ მოვალწევინე.

*
 ციციანათელავ,
 ერთხელაც რომ დავიჯერო,
 მთელი შენი სილამაზე
 მხოლოდ შენს ირგვლივ გამეფებული
 ბნელის ხიბლია,
 რალა ვქნა მერე?

*
 ბაბუანვერას,
 ერთხელ სული შევუბერე და
 ასე მითხრა:
 სულ ეს იყავი?

*
 ერთხელ მაინც თუ ფიქრმა არ აგიყოლია,
 ან ეს სამყარო როგორაა ასე ლამაზი,
 ასე მკაცრი,
 ცრუ
 და წყობილი?
 ამის გამჩენი როგორღა მოცდა სიკვდილზე ნეტა?
 ან ამ ამო დღესასწაულს რა რჯის იმედად?

მარიამ ნიკლაური

ან რალა უნდა აკეთოს კაცმა,
 თუ ვერასოდეს დაიჯერებს,
 რომ სიკვდილი მარადისობის
 ფოთოლცვენაა,
 არცა ყოფილა სამყარო, მაშინ.

*
 ერთხელაც კი ვერასოდეს შევხვდით
 მე და ის,
 ვისაც შეეძლო, რომ დაერქმია
 ჩემთვის სახელი.

*
 იყო და არა იყო, ერთხელ.
 მე პეპელამ წამიყვანა,
 ფრთებზე შესმული,
 სადაც მეორედ არასდროს მიჰყავთ.

*
 ერთხელ მაგიდის ქვეშ რომ მქონდა,
 ის სახლი უფრო
 დიდი იყო,
 თბილიც და მყუდროც,
 იმ ხის ცხენითაც შორს მივდიოდი,
 უფრო სწრაფად,
 უფრო უსაფრთხოდ.

*
 ბედისწერა ერთხელ იტყვის და,
 მერე სულ უნდა ემსახურო
 ხელის ბიჭივით.
 ემსახურო, ემსახურო
 და შეუმჩნევლად,
 გაიხადო ხელის მსახურად.

*
 ყვავილებივით და ფუტკრებივით
 რომ გვემეგობრა,
 ვინ იცის, ერთხელ,
 თაფლის სიტკბო და უხრწნელობა
 დაჰყოლოდა ჩვენს გათენებას.

*
 ერთხელ ცრემლიც დაგდინდება კაცს, მირონივით,
 მაგრამ ერთხელ რა ცოტაა სამყაროსათვის,
 რომელსაც უნდა, დაღლილი სული
 ჩვენი ცრემლებით ჩამოიბანოს.

*
 დიდ სინათლეში ისე როდი
 ბრმავეება კაცი,
 როგორც ერთხელაც,
 უკუნეთ ბნელში
 ეხილება თვალის სინათლე.

*
 სანამ მეგობარს გადავეყარე,
 მახსოვს აქლემიც დამეკარგა უდაბნოში,
 ჭაც დამიშრა
 და მირაჟებში შევხებტე, რომ
 ის მეპოვნა.
 თორემ ცხადში სადა ხდება ასეთი რამე?
 ნახავენ ძველ განძს და
 უმალვე მიითვისებენ.

*
 რაც არასდროს გვინახავს და
 მაინც სულ გვახსოვს,
 ამ ერთხელაც გაიმეორე —
 არ დაგვაგინყდეს!

*
 ერთხელ მოვიდა გაზაფხული
 და დამაჯერა,
 მარტო ჩემთვის იყო მოსული.
 მას მერე კი, რამდენჯერაც მობრუნდება,
 თვალს ვერ მისწორებს.
 ახსენდება, რომ მომატყუა,
 რომ სასწაულს ინანილებს მთელი სამყარო,
 თუნდ ერთადერთი პატრონი ჰყავდეს.

*
 მერე ზაფხულიც მოვიდა ერთხელ.
 მოვიდა და მზე მაძებნინა,
 გვირილებიდან თიბათვეში გამონაშუქი,
 მზე, შენ რომ გგავდა.

*
 შემოდგომამ იცის ხოლმე,
 როგორ მოვიდეს,
 სევდის რთველში ჩამდგარს
 როგორ შემეშველოს,
 როგორ ამივსოს მარანი და
 მარტოობის მაჭრით შემთვრალი
 უშენობის
 მღვიმეებში შემეყოლიოს.
 და განა, ერთხელ?!

*
 ერთხელ ზამთარიც მოვა,
 მაგრამ არ დაუჯერებ,
 არ დაუჯერებ,
 რომ ჩემთვის მოდის.

*
 ლექსიც მოვიდა.
 ერთხელ? ათასჯერ!
 სიყვარული უნდოდა და
 რომ არსად დახვდა,
 დაიჩემა და დაიბრაღა.

*
 ერთხელ ოქროს თევზსაც დაიჭერ,
 მებაღურო.
 ნუ შემიხედები,
 თუ მუნჯია თევზი ოქროსიც.

*
 ერთხელ,
 გადამფრენ ფრინველებს რომ
 ვუცქერდი ცაზე,
 მეგონა ზაფხულს ასაფლავებდნენ,
 ისე მდუმარედ მიუყვებოდნენ
 მწყობრ პროცესიას.

*
 დედები არსად მიდიან,
 რომ ერთხელ დაბრუნდნენ.
 სულ დგანან და
 ელიან შვილებს
 ორთავ სოფელში.

*
 შვილები კი შორს მიფრინავენ,
 ვერასოდეს იჯერებენ,
 რომ მრგვალია დედამინა,
 რომ დროც მრგვალია,
 რომ სამყაროს ვერსად წაუხვალ,
 მაგრამ მაინც უნდა გაექცე.

*
 მამებმა კი ასე იცინა:
 მოგიკვდება ერთხელ და ელი.
 არ გავინყდება,
 საფლავს ამონებე ყოველ აღდგომას,
 რადგან გახსოვს,
 როგორ უყვარდი.
 განა სად არის
 ამისთანა ადგილას, რომ
 შინ ერთხელაც აღარ მობრუნდეს?
 და ყველაფერს აწესრიგებ,
 როგორც იმას უყვარდა ისე,
 როგორც იმას ეკადრებოდა.
 და ეჩვევი ასე სამშობლოს.

*
 შეყვარებული,
 დარდიანი,
 ძლიერ გამხდარი...
 ერთხელ, მახსოვს,
 რომ ეგეთიც ვიყავი და
 არსად ვიყავი.
 სიყვარული ღრმა ძილი იყო.
 და როცა თვალი გავახილეთ,
 ვერ გავიხსენე,
 სად გავიღვიძე, რა მერქვა და
 რა თენდებოდა?

*
 სიხარულიც დამქონდა მუცლით
 ისე დამქონდა,
 თითქოს მაგიტ დავიბადეო
 და როცა იშვა ერთხელაც იგი,

დავყურებდი,
ნეტავ, საიდან?
სანამ მივხვდი, ძუძუ უნდა ჩამედო პირში,
ასე მეგონა, უსახლკარონი დავრჩითო ცის ქვეშ,
მერე კი ამ რძით
სულ ადვილად შემოვიშენეთ
დედა-შვილობა.

*
ომშიც გავუშვი ჩემი სამშობლო,
მე სახლში დავრჩი.
და მას მერე ველოდები
დაკუთვბული.
არც ამბავი მოაქვს არავის.
ომი, რომელიც ერთხელ დაიწყო,
ნუთუ ერთხელ არ დამთავრდება?

*
ყველა ცუდ დროთა შორის მაინც
ჩემი დროა ყველაზე ცუდი.
მე კი მიყვარს,
რადგან ვიცი,
მხოლოდ ამ ერთხელ შევხვდით ერთმანეთს.
და ისიც ვიცი,
რომ ერთხელაც, ო, რა ძალიან მომენატრება.

*
სერაფიმსაც იხილავ კაცი,
თუ ახვალ თხემზე და
უსისხლო ჯვარცმას
შეიძლებ.
ან თუ მთაზე ახვალ, უბრალოდ,
გახედავ სივრცეს
და ერთხელ მაინც შეეთვისები.

*
როგორც სიტყვები, ენა, სიმღერა,
ყურს რომ გიგდებენ და გისმენენ
მთელი სიცოცხლე,
ერთხელაც ასე მინდა, დამიჯდე
და მოისმინო ჩემი სიჩუმე.

*
თავისუფლება ათას აფორიზმს ათამაშებს
ჟონგლიორივით,
თვალახვეული თოკზეც ისე დაიარება,
ცეცხლსაც ისე ყლაპავს და აფრქვევს,
შენ ჩაის სმას და
კარაქიანი პურის ჭამას ვერ მოახერხებ
ასე ადვილად.

*
ბებიაჩემი ერთნაირად იოლად კრეფდა
ველურ თეთრ ვარდებს
და ვარსკვლავებს ღამის ეკლებში,
მაგრამ ერთხელ
გაეკანრა ხელი სიკვდილზე და იმის მერე
მე მაჩუქა თავისი ძველი ბიჟუტერია:
გამხმარი იის კონა ნიგნში და
საკუთარი ხელით ნაქსოვი
თეთრი საყელი.

*
ერთხელ,
როდესაც მეგობარი მომიკვდა
და ბევრი ვიტირე,
ძალიან ბევრი,
საშინლად შემრცხვა,
როცა ცრემლი დაინრიტა
და ტირილი უკან მიიქცა..
მას მერე მახსოვს,
აღარ ვენდო მას,
რაც მთავრდება.

*
ადამიანო, როდისღა უნდა შეჩერდე, აბა?
საკუთარ დარდზე მაინც ჩამოჯექ
და ტყისპირიდან წამოსულ ნიავს
გაატანე შორეული მზერა უფლისკენ.
ერთხელ მაინც დადექი, კაცო.

*
ჰოდა, ერთხელაც,
ჩემი სიცოცხლის ყუჩი ხმაური,
ხმაურიანი მდუმარებით რომ შეიცვლება,
ქარს უფრო ფრთხილად მიაყურადებს
პატარა გოგო,
რომ უკეთესად გაიგონოს
ჩიტის სტვენა ჭალისპირიდან.

*
ბოლო ჟამამდე მხოლოდ შენი სიცოცხლე რჩება.
სულ ასეა.
ამ მზადყოფნას და მოლოდინს
დასასრული არ გააჩნია.
ვერასოდეს იტყვი — ერთხელ.

*
აბა, სად მე და სად ბრონეული,
ბალის პირზე რომ ცეცხლად ყვავილობს,
მაგრამ ერთხელ ვიყავი ასე.
მეც მეკიდა სულზე ხანძარი.
ასეთს მხედავდი,
სიხარულით თვალში ცრემლი გიციმციმებდა.
მაშ რამ ჩამაცხრო, რამ ჩამანავლა,
ერთხელ მაინც მითხარი, ღმერთო.

*
როცა უსიზმრო ძილიდან დგები,
ეს ნიშნავს, რომ არაფრობა დაგსიზმრებია.
მაგრამ თუ ერთხელ მაინც ნახე
გვირილებით სავსე მინდორი
და სინათლის თეთრი მერცხლები —
სიყვარული დაგსიზმრებია.
ტანჯვას ნიშნავს თეთრი გვირილა.

*
ერთხელ წმინდანს შევთხოვე, რომ
გასაჭირში შემშველებოდა,
და შემეშველა.
ვიფიქრე, ღმერთო,
რა საბრალო ვარ,
თუ კი მასაც შეუტყვია
უკვე ყოველი.

*
ერთხელ გალობდა
ჩემს ბაღში შაშვი.
ისე გალობდა,
ვერ დავიჯერე,
რომ არ მესმოდა
მისი ნათქვამი.

*
ნუ შეაქებ, ვინც ღირსია ქებისა მართლა.
თორემ ერთხელ გაგახსენდება
და სინანული ველარ გიხსნის,
ემშაკს ბორკილი რომ აუხსენი
და მიუქსიე.
გიყვარდეს შენთვის.
აყვავებულ ნუშის ხეებსაც
აქებენ და ტოტებს ამსხვრევენ.

*
სამშობლოსა და უსამშობლობას შორის,
საერთო — დიდი ტანჯვაა —
არაფრობის უმძიმესი ტვირთის ტარება.

*
შენი ზემი ისე უხმოა და უჩინარი,
სხვებსა ჰგონია, არც დანყებულა.
შენ კი უკვე დაილაღე ამ სასნაულით,
მადლობის თქმას ვერ აუდიხარ,
და ამ ერთხელაც,
გინდა მალე დამთავრდეს და ამოისუნთქო.

*
მერცხლებს ვინ ჩივის,
მეც ვერ მოვფრინდი,
მახსოვს ერთხელ და,
სიყვარულში დავაგვიანე.
როცა მოვედი,
უჩემოდაც ბედნიერი დამიხვდა ხალხი.

*
შეიძლებოდა, კი, როგორ არა,
ჩემს ნარგავებს გამოეხსათ უხვად ნაყოფი,
და დამტვრეოდათ სუსტი ტოტები,
დალენილიყვნენ.
მაგრამ ერთხელ, სეტყვა მოვიდა.
სულ არმოსვლა სჯობდა იმ მოსვლას.
სიკვდილიც ხომ შეიძლება იყოს კეთილი.

*
თეთრი ირემი?
ერთხელ მაინც თუ გინახავს
დატოტვილი ცეცხლის რქებით,
მთაზე შემდგარი,
იცოდე, რომ ცხადშიც მოჰკრავ
ბედნიერებას თვალს და შეკრთები —
რადგან ნანახი გეყოლება
სადღაც, ოდესღაც,
და ვერაფრით გაიხსენებ
მის ნამდვილ სახელს.

*
ნუთუ მართლა შეუძლია სიმზაკერეს, რომ
ქარიშხლები ამოაღელვოს?
მინისძვრები ამოიგდოს გულიდან და
ჩვენ ისე ვიდგეთ, თითქოს
ერთხელაც არ გვეცხოვროს მშვიდ სამოთხეში.

*
დაცლილია ეს სოფლები, მიტოვებული,
ჩანგრეულია ერდოები —
ბაღებისათვის რომ ივსებდნენ
ერთდროს მზით პეშვებს.
სოფელია თუ მე ვდგავარ მთაზე?

მზე სამძიმარს მეუბნება და
ცეცხლისფერი გლოვა ირგვლივ.
მინას ხმელი ფოთლებივით
ეფინება ნასოფლარები.

*
მახსოვს, ერთხელ,
ტაძარში რომ ლოცვას ვუსმენდი,
სმენას და ნერვებს როგორ მიფხეკდა
იატაკის სანმენდი ჯოხი —
დამლაგებლის ლიტი ჯვარი .
თითქოს ეშმაკი ხურდა ფულებს აჩხრიალებდა
გაძარცვული შესანირიდან.

*
ვიტყვით ხოლმე, დრო მკურნალია.
ვიტყვით და ერთხელ, რომ მოვინდომოთ,
ერთ ავადობას ვერ გავიხსენებთ,
რომ განგვიკურნა.
აი, ასეა,
ბევრი პოულობს ყალბ სახელს
და დიდებას ქვეყნად.

*
ერთხელ მესიზმრა
მოყვავილე ბალი ატმების,
ისე ხშირი და უდაბური,
ისე ლამაზი, ისე ფერადი,
რომ აქამდე არ მავინყდება.
არც ის ბალი
და არც სამი ქალწული ბაღში,
გვიან რომ მივხვდი, ვინ ყოფილან —
მესიტყვებები.

*
მახსოვს, ბალახშიც ვიმალებოდი
ერთხელ ბავშვები.
ახლა ყველგან ვჩანვართ და მაინც,
ერთურთს ვინ ჩივის,
მეჩვენება,
ღმერთიც ვერ გვხედავს,
სულ თვალეში კი ვეჩხირებით.

*
განა ერთხელ, ათჯერ, ათასჯერ.
როცა ნისლი აიშლება ჩემი მთებიდან,
მეც ავიშლები, რომ ერთხელ მაინც
ამიტაცონ ანგელოზებთან,
მაგრამ ამოდ.
ისე მიდიან, უკან არავის მოუხედავენ.

*
რას არ იპოვი უპოვრის პეშვში:
ანგელოსის ცვარს,
ხარების შროშანს,
ღვთისმშობლის თმას.
ერთხელ ვნახე
ნათლისმცემლის მწვანე კალიაც.

*
ჩემგან ნასულ ფიქრს
როცა უკან გავედევნები,
სულ შენს კართან
რატომ მიწევს მოსვლა ნეტავი?
ნუთუ, ერთხელაც არ იცვლიან
ფიქრები სავალს?

*
რა კარგია, მზის ჩასვლასავით,
მეც, ერთხელ, ასე თუ მწუხრს ჩავყვები.
შენ კი, ჩემო მეგობარო,
იდგები მთაზე და გათენებას დაელოდები.

*
რაც უფრო დიდხანს,
დიდხანს ცოცხლობ ადამიანი,
მერეღა ხვდები,
რა ცოტა იყო სიყვარული,
ერთხელ რომ შეგხვდა.
შენ კი იმხელად მოგეჩვენა,
შეგეშინდა და გაექცა.

*
სულ სიზმრიდან მინდა გაქცევა,
სულ ცხადიდან გაქცევის ნაცვლად.
მაგრამ ერთხელ, ხომ იქნება,
რომ დაიძინებ
და ყველაფერი შენთან დარჩება,
და გასაქცევიც აღარ გექნება.

*
ვინც ზღვარზე დადის საიქავ და სააქაოსი,
ერთხელაც ფეხი დაუცდება
და იქითკენ გადავარდება,
რომლისკენაც უფრო ხშირად იყურებოდა.
მზერამ იცის —
იშინაურებს სამზერელს და იჩვევს ადვილად.

მარიამ ნიკლაური

ერთხელ

დასასრული

*
 ნუთუ ბილილა ჩემზე მეტად გიყვარს, უფალო? რა გავაკეთო, რომ მხოლოდ ერთხელ არ მომიყვანო და მაყვავილო, მაყვავილო დაუსრულებლად?

*
 დე, ამ ერთხელაც, თეთრმა დუმფარამ გადაგვარჩინოს. ან წვიმებმა გაგვახვიონ ჩვილ ბურუსებში, თორემ, საიდან გვითვალთვალებს მონადირე, ვერ გაარჩევ, ისეთი დროა.

*
 არ მინდა, ერთხელ, ისე დავსრულდე, რომ არაფერი გელაპარაკო ყაყაჩოებზე.

*
 ნუ აჩქარდები, აცალე სიკვდილს შენით ტკობა. შენი გემო აგრძნობინე, ალოკინე დიდხანს მარილი, ვეშანყალი ასვი დიდხანს, რომ დანაყრებულს ერთხელაც მშვიდად ჩასთვლიმოს და გამოეპარო უკვდავებაში.

*
 ქალაქები იზრდებიან და იზრდებიან. სოფლები კი, როგორც პატარას ფეხსაცმელები, ძველ ჩემოდნებში ნაფტალინიან კაბების გვერდით, ისე აწყვია, მეშინია, ვინმემ ერთხელაც არ გადაყაროს, რადგან არავინ აღარაა სამყაროში მაგ ასაკისა და მაგ ზომით მოსიარულე.

*
 ორთავე სოფლის მოდარაჯე სამარის ქვასაც თუ ხავსი ჭამს, მე რა მომივა, არც საქმით და არც სიტყვით რომ ვარ მაგაზე მეტი.

*
 ის მწყემსი ბიჭიც, რომ შემოდენის მწუხრისპირზე შუკაში ნახირს და ერთხელაც, აღმოაჩენს, რა პატარა ყოფილა ეს გზა, ნეტავ რომელ გზას დაადგება?

*
 პურის ყანები როცა მწიფს და მკათათვე დგება, ასე მგონია, სამყაროში, ყველა შინ არის.

*
 ღვინოსავით დაინმინდე სული, თუ გინდა, შენი გვარ-ტომის საზიარებელ სიტყვად გადიქცე.

*
 ჩემი ბებერი და უსინათლო პაპის ხალათი თურმე კოჭამდე არა სწვდება ახლა ბიძაჩემს.

*
 ისე ძველი და ისე გრძელია ჩემი ფესვები, ხანდახან კიდევ მაინყვდება, რომ ცოცხალი ვარ. და კენწეროზე ახალი ჩირთი როცა მიჩნდება, მტრედის ფრთები მგონია და გახარებული, ვხსნი კიდობანს და ვერეკები პირუტყვს მიწაზე და ბლავიან, და ზმუიან, და ჭიკჭიკებენ.

*
 ერთხელაც, ალბათ, ჩემს სიჯიუტეს სხვა ღმერთები შეინიარავენ, მარადიული არაფრობის საკურთხეველთან.

*
 ერთხელ კიდევ უნდა ვთქვა ის რაც, ათასჯერ თქმულა ამქვეყნაზე, იქნებ ვინმემ მაინც გაიგოს. ღამის გზაზეც ხომ გაივლის გვიანი მგზავრი.

*
 ერთხელ ხომ უნდა დაასრულო სათქმელი კაცმა.

ნინო ჩანადირი

პასუხი ყველაფერზე...

ჩემი ნატვრის ხე ნაიქცა ნუხელ... და ტვერებს მოსდეს რატომღაც შარი. ო, ღმერთო ჩემო, ზამთარსაც, თურმე, ჰქონია გული კუპრივით შავი...

ჩემი ნატვრის ხე ნაიქცა ნუხელ... და შენზე ფიქრიც არაქათს მიღვეს... დაგეძებ ისე, ვით მთიდან ბარში წყლის დასაღვევად ჩამოსულ ირემს...

გადნიერო!

ხევსურეთს მივალო, მომბეზრდაო აქ ყველაფერი... რა უნდა მეთქვა? ქალაქი ხომ მეც ყელში მიჭერს?! ეჰ, ბედნიერო! აუყვები ციცაბო აღმართს, და მალლა, მალლა მთებისკენ იწევი.

ნეტაი, ახლა მეც მანდეთ დამსვა, გულყვითელა გვირილებს ვკრეფდე... ვიცი, ნატვრაა, მაგრამ მაინც - ნეტაი ახლა, ნეტაი ახლა ეს ჩემი მზე ქალაზე იწევი.

მონატრების ექსპრომტი

შემოდგომაა ისეთი მშვიდი, - ვზივარ და ძილში სუნთქვას ვდარაჯობ... ფიქრები ყრია ერთბაშად მწკრივში, მოხვალ, თუ ასე გე-ლა-პა-რა-კო?!

სევდად შავი კაბა მეცვა...

სიზმრად მივაცილებ ზაფხულს, ეზოს კარებამდე მივდევი... აქ მეც შავი კაბა მეცვა, მეფარა ღამის რიდედ... ფიქრებს მივყვებოდი ნელა, კვალი აღარ ჩანდა სწორთა... იდგა სიბნელე და ბალახს თაფლის სანთლის სუნი ჰქონდა... ღამეს მივყვებოდი ნელა, სიჩუმე ძაღლივით ყფდა... სული გავეყარე ხორცს და სევდად შავი კაბა მეცვა...

მოდი, ნამიღე, არაგვო!

მოდი, ნამიღე, არაგვო, ეგეთა ბეჩავ ყოფნასა... თორო კიდევაც დავწყევლი სამზეოს ჩემსა მოსვლასა... გეყოფის მარტო რებაი, ეულად ასვლა ცის კარსა... გული გაუპავს ორად... სანუთროს ჯავრის ისარსა... თუ არა, დავკრათ, არაგვო, სისხლის მავიკლათ წყურვილი... აბა, მაშ, სხვამ რამ გაათბოს გული უშენოდ ურვილი...

მაშინ სად იყავ...

რა გინდა, ქარო, რალას დაძრწინხარ?! რად არ ყუჩდები, ამ მტკივან გულში?! სად იყავ მაშინ, მაშინ სად იყავ, რომ ნამიქციეს მკვდარ გულზე ლექსი - შენდობა უთხრეს დალუპულ გრძნობას... და სამუდამოდ, გამიშვეს ხელი...

ქარო, სად იყავ, მაშინ სად იყავ?!

სიზმარი...

ღამევ, არ გძინავს?! ...ზამთრის ღამეს რა დააძინებს... აი, მამლებმაც ერთი პირი იყივლეს უკვე... ჩაინი ცოტა, გადმოგინვე, ერთად გავთენდეთ... მამა მესიზმრა... სისხამ დილა ამდგარა ზეზე... ბუხარში ცეცხლი, ცაში კვამლი... აიჭრა ცისკენ... ...დღეს დავიბადე!.. - მამამ!.. - პირველი მამამ მომილოცა დაბადების დღე!.. წვიმს ისე... ასე წვიმდა (როცა გაჩნდი შენ)... მე კი, მშვიდი-მეთქი, ღამე—მშვიდი ვუნოდე იმ ლექსს... თენდება უკვე... სულ სველია, ჩემი თუთის ხე... ერთი სურვილი ამისრულდეს ამ ღამეს იქნებ... ეს წვიმა თოვად, ფანტელად რომ გადაიქცეს, თეთრ ხელთათმანებს შემოვაცემე მის დამზრალ თითებს... იქნებ გადარჩეს ამ ზამთარში, არ შემიცივდეს, — ჩემი თუთის ხე, ჩემი თუთის ხე, ჩემი თუთის ხე!...

დაგვიანებული ექსპრომტი...

ისე მშვიდია ახლა ეს ღამე... შენც თუ მშვიდად ხარ, - რა მიჭირს, კარგო! ჩემი რომ იყო, მოგწერდი სათქმელს. ამაღამ, ასე, - პირველის ხუთ წუთს...

პარსკვლავებს რომ გიპრავ...

ახლა მაისს გაერია სევდა, გულს ვინ ჩივის, დაეკარგა ფერი... ისე მინდა შენთან ახლოს ყოფნა, შენი თბილი, გამონვდილი ხელი... რა ლექსები?! ერთგულელებაც აღარ... ცხრა ცას იქით გადამაღე ჩვილი... ეს სიმღერა ნანასავით დამაქვს, როგორც გულზე დაბნეული ღილი. ნება-ნება დაგივიწყო იქნებ, — ანდაც, მინდორ-მინდორ დაგანო ფიქრი... სიზმრად, იცი, ვარსკვლავებს რომ გიკრეფ და საწოლთან მზის სხივებზე გიშლი?! ეს ჩემი მზე შენი მზეა, ჩემო - შენი, ჩემო, ჩემი თვალის ჩინი!..

ნამიკითხე ცა

ნამიკითხე ცა - მზის სხივებზე, თითოდ... ჩალისფერი თმა, - თითო, თითო, თითოდ გადათვალე... ღამით, - ვარსკვლავებიც იყოს... როცა ჭინკობათვეს გულთან ახლოს მიკრობ, განენილი ჭინკა, დამიძახებს ვითომ?! - ნასაღებად რა? რა გადამრჩა, - ვფიქრობ! მინდა, შენ და მთვარე ნამნამებით გიგრძნოთ... - მომიყვები რამეს?! სტრიქონ, სტრიქონ, სტრიქონ... ნამიკითხე ცა! მზის სხივებზე, თითოდ...

უცნაური სივართლე

შეხედე რუკაზე საბერძნეთს, მეგობარო, ამ ოკრო-ბოკროდ მიხვევ-მოხვეულ ნახევარკუნძულს და დიდსა და პატარა უამრავ კუნძულებს, მერე აიღე ფანქარი და მათ შორის გაატარე გემის კურსივით, შენ გამოგივა უცნაური ნახაზი, რომელიც თავისი ყოველი ლამაზი ხვეულით კვლავ დაგაფიქრებს მებრძოლზე და ლაბირინთზე.

ADVOCATUS DEI

I
შენ დროს, შენამდეც იყვნენ ლალი, ლალი ღმერთები, მერე კი დადგა მწუხარება და მისი ღმერთი. შენ ეხლა ისევ რომ გაცოცხლდე, მითხარი ერთი, ვის ირწმუნებდი? — ვაზის ნვენს ვსვამ და ველარ ვთვრები!

II
შენს წინ წლებია მილიარდობ-მილიარდები ხოლო შენს მერე ორნახევარ-ათასწლეული ასე ნატანჯი რად გაქვს სახე და გალუული? თქვა: — თბილ ღვინოში ჩაცვინილი მიყვარს ვარდები.

III
რატომ დამცინი? მე მგონია, შენ ხარ კეთილი! შენს წინ რამდენი კაცი მოკვდა, მერეც — რამდენი. რად მოილუშე, კვლავ დარდებში რატომ ვარდები? — რომ კაცთა მოდგმას ვერ გაუფხდი ღმერთის ვეკილი!

IV
შენს წინ არიან მზე-სოფოკლე, მთვარე-ესქილე, შენს შემდეგაა შექსპირი და ჰენრიკ იბსენი, შენ თვითონ, ვინ ხარ, ევრიპიდე, გთხოვ, გამეხსენი. მან მითხრა: — მე ვარ ვაზის ტოტი გადაზნექილი.

ლექსი მისნობა

მე მეშინია ჩემი ლექსების, რადგან ლექსები არის მისნობა... ბავშვი შენს მერმისს დაესესხებო ნალველს, რომელიც ჯერ არც გიცნობდა.

იგი შენ ათი, ოცი წლის შემდეგ ცრემლს განთხვევინებს სისხლის კოლტებად... ბავშვურად თქმულის მოიწვე შედეგს — სიკვდილს, რომელიც შენთვის მოკვდება.

ყოველი ლექსი, სახე და სიტყვა ყველა ქვეტექსტი და ყველა ბგერა „ყოფნა-არყოფნის“ დაგხვდება კითხვად სულში, რომელშიც ფუთფუთებს ძერა.

და ავ სიზმრებად აგინდებიან მეტაფორები — ლამაზად თქმულნი, შენი ლექსები შენი დებია, ცოლნი, დედანი... და გათანგულნი...

დიახ, არავინ იცის, ვინ ვის წერს, პოეტი — ლექსს თუ თვით ლექსი — პოეტს... გადაუქოლოვ სიკვდილებს, მიწებს იტირებ, სული სივრცეს რომ ჰპოვებს.

და ერთადერთი შვება ის არი, რომ ლექსი მტრებსაც შეუყვარდებათ გააპოვებს სიკვდილს შეიდი ისარი — დარჩებით სიტყვა და უკვდავება!

სიტყვის გრძნება და ლექსის ნესები თურმე შენთვისაც ვერ შეიცნობა... მე მეშინია ჩემი ლექსების, რადგან ლექსები არის მისნობა!

მოჰაოსი

იყო მომოსი, ავსიტყვობის განსხვავება, იყო და მუდამ ყველაფერში ნაკლს დაეძებდა. ნაკლს რა დალევდა და ყიამყრალ მომოსს, უფლება ეგონა, ჰქონდა, და, ფუნქცია, ჰქონდა, ეძებდა

ყველაფერში და ყველა არსში დასაცინველი; დაინახავდა ორეადს და მის მკერდზე მიკრულ ბალახის ღეროს ანდა ფოთოლს, როგორც ფრინველი, ცად ფრენდა, ისე უხაროდა მყრალსა და მიკროსს.

გია ხომერიკი

და იცინოდა... და სიცილით სკდებოდა ლამის, ცას შეხედავდა, შავ ლაქებზე ჰკილავდა მზესაც, მომოსი ყველას დასცინოდა — ნაშობი ლამის — და დღისით, მზისით სხივგამთბარი სცინოდა დღესაც,

მოვალე ღამე — დედაჩემი — ჩაქრები მაშინ, ვარსკვლავებში? მერე რაა? ან თუნდაც მთვარე? იქნებ ხვალ სულაც არ გათენდეს, ეძებთ ცაში მერე მერცხლები... ყვიყვივინებდა, როგორც აფთარი.

რა კომპლექსები ანუხებდა ნეტავი მომოსს, შეშინებული ხომ არ იყო ან შურიანი? გვითხრასო მაინც, შევეწვევით ბოლოს და ბოლოს, „გასკდები ასე, აჰა მომოს, შაურიანი“.

„ხო, ვიცინი და ვხარხარებო — მომოსი „მღერდა“ — ვიცი, მყრალი ვარ, ყველას დაგკბენთ, აგიგდებთ მასხრად...“
ბოლოს ბუნებამ უშველა და უნია ხერხად: შეხვდა უნაკლო აფროდიტეს და... ბოლმით გასკდა.

ფარისცვალება

როცა კაცი ამბობდა, რომ ღმერთია, ვერასოდეს ვერ შეიცნობ გონებით, როცა ყველგან იგი მუდამ ერთია სოლომონის და უპოვრის ქონებით... ფაქტი არის ეს ამბავი იმ დროში მოხდა, როცა ძველი ერა დამთავრდა, მთვარლმა რომმა იგი ნახა ღრიჭოში, ხოლო სხვებს კი სულაც ცეცხლი მართავდა.

სულ რომ არრა, სასწაულნი, ჯვარცმა და საოცარი, საოცარი გვირგვინი... და აღდგომა თუ ყველასთვის არ ჩანდა, ხომ ბრწყინავდა მზე ცრემლებში Virginis, ეს ყველაზე დიდი საწამებელი — დედის ცრემლი — დასტურია ყველაფრის, ავაზაკი მარჯვნივ მისი მქებელი... მისივ რწმენა და სინათლე ელლადის.

ეს ამბავი არის ისტორიული, ეს ამბავი თუნდაც მითებ-ნახავი, ეს ამბავი... და მტრედების ბაზარი იმართება რეინკარნაციული სიყვარულის იმ პირველი იმპულსით, ისტორიით რომ ვერ ისადაგება, იმ თვალებით, იმ მიზნით და იმ პულსით, რითაც რაბბი ბავშვებს უქადაგებდა. სიბრძნე ჩქეფდა ბავშვის სისუსტისაგან, სისუსტისაგან, კლდე რომ არის ბავშვისა, შუქ-ჩრდილები მინისა და ცისა და... და გალობა ჩვენ რომ გვესმის შაშვისგან.

გაოცება

მე ბევრჯერ, ბევრჯერ მიფიქრია ბრძენკაც სოლონზე, რომელიც იყო პოეტი და რეფორმატორი, უმთავრეს მიზნად მისთვის იყო ისევ მხოლოდ მზე... და დამარცხება იმ სპარსული ურდო-მარტორქის.

ის ხალხს დაპირდა თავისუფალ და აღმდგარ ათენს! და ალასრულა კიდევ სიტყვა უკვდავ კელაპტრად! შინ დააბრუნა ათენელი და... ეხლაც ანთებს ჩირალს, რომელიც მტერს ათენის გზას უკეტავდა.

ის იყო კაცი, პოეტი და პოლიტიკოსი, შვიდ ძველ ბრძენთაგან იგი იყო დიადი ბრძენი! სამი ათასი წლის ფაქტია, განა მითოსი; ეგვიპტის მისტერიებმაც რომ იცნეს ბერძენი.

ეს ყველაფერი ასე იყო, მაგრამ მოცუბს, როგორ გაბრწყინდა ერთ მოკვდავში შვიდი ნათელი, როგორ გაუძლო მან ამ ძაბვას, როგორ დალოცეს ღმერთებმა ის და საოცარი მისი ათენი.

მაგრამ ყველაზე უფრო მეტად მე ის მაკვირვებს, ასე ერთბაშად მაინც როგორ იზადებოდნენ გენიოსები ელლადში... მღერდნენ აქილევსს, მღერდნენ ოდისსევსს... კვდებოდნენ და არა კვდებოდნენ!

ცხოველი ხა

ავიღე გირჩა და მინაში ალაღად ჩაფვალ. გავიდა ხანი. მივედი და... ხე დგას მაღალი. ირგვლივ ფერადი და ლამაზი ნალკოტი ჩანდა. (ეს სასწაული არის ძველი, არის ახალი).

პირველად მივხვდი, სამყაროში არის რაღაცა, რაც ზე-ძალებით მოქმედებს და ჩვენთვის მუშაობს... რაღა მინა ვართ მარტოდმარტო ანდა რაღა ცა, ცისა და მიწის შვილები ვართ მართლ-უშუალო.

ხე იდგა, თანაც მიიწვედა ცისკენ და ცისკენ, ამართულიყო ცის და მიწის კენარი ხიდი, და თურმე, როცა სულში მწარე ყორნები ისხდნენ, აქ სასწაული მზადდებოდა შვიდი და მშვიდი.

გული კი ფეთქდა: „მიაშურე ალისფერ ღრუბლებს, ფეხი დაადგი მსხვილ ტოტებს და წვრილმან სურვილებს, ზეცა თავის კარს მხოლოდ თამამ პოეტებს უღებს, არ შეგეშინდეს, თუ ტოტებში ქარი შხუილებს.

„ისწრაფე ცისკენ, ალტაცებებს გაულე კარი; მხოლოდ მაშინ თუ შეგეწევა სიტყვების გრძნება; გულით და სისხლით დაწერილი ლექსები არის, შენს ანგელოსს რომ შენგან უნდა და შენთვის ნებაგს!

„მიდი, აჰყევი ამ ცხოველ ხეს; იგი შენია... და, ბედი შენი, რომ სიკვდილი გამოვლილი გაქვს, ვერ გაუძლებდი ფრჩხილთა ტყდომას... და ხეს მშვენიერს, ვერ გაუძლებდი შიშს და ლტოლვას და სიცოცხლის ხარკს“.

და, ჰა, შვიდივე დიდი ტოტი გიცქერს ქვემოდან, სამ-სამი განზე, ერთი ზემოთ, სხვებს კი... ვინ მოთვლის. ღრუბლებში გძინავს. და სიზმრებში ხედავ: გელოდა ჭაბუკთა თეთრი შვიდეული (ცად რომ მიმოიღის).

შვიდ თეთრ ქერუბიმს შესცქეროდა შვიდი დემონი. და ორთავ კრებულს უნდოდა, რომ გაგლვიძებოდა. შენ კი, ცხოვრებით ქანცაცაცილი ძილში დნებოდი... და არ იცოდი, გაღვიძება რომ მოგელოდა.

